

Jan Lind
Administrativa avdelningen
Telefon: 08-508 264 71
jan.s.lind@stockholm.se

Till
Exploateringsnämnden 2012-10-18

Möjligheten att skapa föreningsdrivna odlingslottsområden av grönmark kring flerfamiljshus samt skapandet av kolonilottsområden. Motion (2012:28). Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens remiss av motion (2012:28) av Tomas Rudin, Bengt Sandberg och Maria Östberg Svanelind (S) besvaras med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.

Krister Schultz

Ann-Charlotte Bergqvist

Sammanfattning

I motionen föreslås att staden inventerar och frigör mark för fler kolonilottsområden inom kommunen. Vidare föreslås att staden tar initiativ till att odlingslotter i föreningsregi kan startas i grönområden runt flerfamiljshus.

Exploateringskontoret konstaterar att staden har en positiv inställning till koloniträdgårdar och koloniträdgårdsverksamhet i föreningsregi. Staden har också en organisation för dessa frågor med stadsdelsnämnderna som lokalt ansvariga och trafik- och renhållningsnämnden som samordningsansvarig.

Exploateringskontoret är i exploateringssammanhang lyhört för initiativ från byggherrar att anordna trädgårdsodling på kvartersmark i nya bostadsprojekt.

När det gäller att skapa koloniträdgårdar med stugor och fritidsträdgårdar för enbart odling i stadens parker och naturområden ligger det närmast till hands att initiativ till dessa tas av stadsdelsnämnderna som har ansvar för sådana och de lokala parkplanerna. Den allt högre konkurrensen om marken understryker vikten av att mindre platskrävande former för odling utvecklas.

Olika former av trädgårdsodling på befintliga flerbostadsfastigheter är i första hand en fråga som de boende och respektive fastighetsinnehavare kan ta upp till diskussion och enas om villkoren för.

Bakgrund

Remissbehandlingen

Kommunstyrelsen har remitterat föreliggande motion till exploateringsnämnden, Stockholms Stadshus AB och stadsledningskontoret för yttrande senast den 23 oktober 2012.

Ärendet

I motionen anger Tomas Rudin, Bengt Sandberg och Maria Östberg Svanelind (S) att längtan till det gröna växer i storstaden Stockholm. Stadens föreslås därför inventera och frigöra mark för fler kolonilottsområden inom kommunen. Ängar nära stadsdelar som omgärdas av grönområden bör inventeras och öppnas för odling i föreningsregi.

Vidare föreslås att staden tar initiativ till att odlingslotter i föreningsregi kan startas i grönområden runt flerfamiljshus och att staden utvecklar en sammanhållen struktur för föreningsutbildning och utbildning i samband med detta.

Exploateringskontorets synpunkter

Intresseorganisationer för koloniträdgårdsverksamhet

Exploateringskontoret vill inledningsvis, med anledning av motionärernas förslag att staden och dess bostadsbolag skulle engagera sig i förenings- och stadgefrågor för koloniföreningar, erinra om att det sedan mycket länge finns aktiva intresseorganisationer som främjar och stöder koloniträdgårdsverksamhet i föreningsregi.

Enligt hemsidan för Föreningen Stor-Stockholms Koloniträdgårdar FSSK är det en ideell sammanslutning med för närvarande 76 medlemsföreningar och deras 7 400 medlemmar samt för alla som är intresserade av koloniträdgårdar inom

Stockholms stads markområden. Hemsidan tillhandhåller bl.a. normalstadgar för föreningar anslutna till FSSK som anges vara godkända av Stockholms stad år 2001.

På FSSK:s hemsida finns också viss information om kötider till kolonilotter. Bl.a. anges att det finns lediga odlingslotter för omgående tillträde, speciellt utanför tullarna. På vissa håll anges att man kan få vänta 1-2 år för att få en odlingslott.

På riksnivå finns Koloniträdgårdsförbundet som är en partipolitiskt obunden sammanslutning för trädgårdsodlare i koloniträdgårdar, fritidsbyar, odlingslotsområden etc.

Stadens organisation för koloniträdgårdsverksamheten och styrdokument för parker och grönområden

Exploateringskontoret erinrar också om att Stockholms stad sedan länge har en särskild organisation för koloniträdgårdsverksamhet.

Kommunfullmäktiges beslut 1995 att införa stadsdelsnämnder från och med 1997 innebar bl.a. att ansvaret för skötsel och underhåll av parker, naturområden m.m. samt för koloniträdgårdsverksamheten inom staden överfördes till stadsdelsnämnderna från dåvarande gatu- och fastighetsnämnden. Stadsdelsnämnderna fick reglementsenslig uppgift att inom sitt område ha hand om upplåtelse av mark för odlingslotter samt uppgifter i övrigt som rör koloni- och fritidsträdgårdar. Koloniträdgård avser en odlingslott med kolonistuga medan en fritidsträdgård enbart är avsedd för odling.

Kommunfullmäktige beslöt den 1 mars 2004 (KS utl. 2004:21) att ge stadsdelsnämnderna i uppdrag att bilda ett centralt samrådsorgan mellan å ena sidan staden representerad av stadsdelsförvaltningar, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret och å andra sidan kolonirörelsen i Stockholm representerad av Föreningen Stor-Stockholms Koloniträdgårdar (FSSK). Maria-Gamla stans stadsdelsnämnd fick i uppdrag att vara sammankallande i samrådsorganet. I ärendet informerades om att efter stadsdelsnämndsreformen ansvarar gatu- och fastighetsnämnden endast för planering och anläggande av nya koloniområden inom kommungränsen, i samråd med stadsdelsnämnderna, och tillhörande investeringskostnader.

Den 14 december 2004 fattade fullmäktige beslut om ny organisation för gatu- och fastighetsnämndens verksamheter (KS utl. 2004:202). Den 23 maj 2005 beslutade fullmäktige om bl.a. nytt gränssnitt mellan stadsdelsnämnderna,

trafiknämnden och marknämnden avseende investeringar i parker och grönområden m.m. med giltighet från den 1 januari 2006 (KS utl. 2005:79).

Besluten syftade till renodling av verksamhetsområdena och innebar bl.a. att stadsdelsnämnderna, förutom att ha hand om skötsel och underhåll av parker och grönområden m.m. samt upplåtelse av mark för odlingslotter samt uppgifter i övrigt som rör koloni- och fritidsträdgårdar, även fick reglementsenligt ansvar för investeringar i parker, parkvägar och grönområden i den mån det inte avser investeringar som utgör del i en exploatering. Vidare lades ansvaret för vissa kommuncentrala parker på trafiknämnden.

Undantaget från huvudregeln om parkansvaret angavs vara nyinvesteringar i parker som utgör del i exploatering, t.ex. vid byggandet av nya bostadsområden, där ansvaret överfördes till marknämnden.

Exploateringskontoret erinrar också om att ett av dåvarande gatu- och fastighetsnämnden utarbetat förslag till "Stockholms parkprogram Handlingsprogrammet för utveckling och skötsel av Stockholms parker och natur" godkändes av kommunfullmäktige den 23 januari 2006 (KS utl. 2006:13). Samtidigt gav fullmäktige berörda nämnder i uppdrag att utveckla och sköta Stockholms parker och natur i enlighet med parkprogrammet. Vidare uppdrogs åt stadsdelsnämnderna att i samarbete med marknämnden utforma lokala parkplaner i enlighet med parkprogrammet.

I programmets riktlinjer för god park- och naturtillgång anges bl.a. att vissa kvaliteter behöver ligga nära medan andra kan finnas längre bort. Möjlighet att odla i koloniträdgårdar eller fritidsträdgårdar kan enligt programmet ligga en bit bort – inom 1 km.

Även i det förslag till ny strategi för planering och utveckling av parker och natur – Den gröna promenadstaden – som stadsbyggnadsnämnden nyligen upprättat, och som för närvarande är föremål för samråd och redovisas för exploateringsnämnden i annat ärende, ingår att odlingsmöjligheter bör nås inom 1 km eller vara enkelt nåbara med kollektivtrafik.

Enligt budgetbeslut överfördes under 2007 exploateringsnämndens intäktsfinansierade resurser för bl.a. planering och anläggning av parker till trafik- och renhållningsnämnden.

Exploateringskontoret erinrar vidare om att kommunfullmäktige den 28 september 2009 behandlade ärendet Nya arrendeavtal mellan Stockholms kommun och koloniträdgårdar och fritidsträdgårdar inom kommunens gränser (KS utl. 2009:138). Därvid uttalades att koloniträdgårdarna och koloniträdgårdsverksamheten är värdefulla inslag i Stockholm. Fullmäktiges beslut i 15 punkter innebar bl.a. att nya arrendeavgifter och avtalsmallar mellan stadsdelsnämnderna och koloniträdgårdsföreningar respektive fritidsträdgårdsföreningar fastställdes. Trafik- och renhållningsnämnden fick samordningsansvaret för koloniträdgårdsfrågor och för samrådsorganet ”Forum för koloniträdgårdar” med representanter från bland annat stadsdelsförvaltningarna, miljöförvaltningen och Föreningen Stor-Stockholms Koloniträdgårdar (FSSK).

Det kan också nämnas att i samband med besvarandet (KS utl. 2010:13) av en motion av Martin Michel och Åsa Romson (båda MP), i vilken föreslogs återuppriktande av Stor-Stockholms koloniträdgårdar, informerades stadsbyggnadsnämnden i sitt yttrande om att det i Stockholm finns ett 70-tal koloniområden. Nämnden klargjorde att det vid planering av nya större bostadsområden även ingår planering av grönområden varvid behovet av nya koloniträdgårdar och möjligheten att anlägga sådana tas upp. Eventuella nya koloniträdgårdar i samband med bostadsbyggande borde enligt stadsbyggnadsnämnden anläggas där behov och tillräckligt med mark finns. Nämnden ansåg även att nya, mindre platskrävande former för odling bör utvecklas. Dessutom måste anläggandet av nya koloniträdgårdar ställas mot behov av andra aktivitetsytor i grönområdena, som ytor för spontanidrott och lek.

Även trafik- och renhållningsnämnden ansåg att det vore positivt om nya mindre platskrävande koloniträdgårdar och odlingsformer kunde tillskapas i eller i närheten av nya bostadsområden.

Exploateringskontorets synpunkter på motionsförslagen

Exploateringskontoret kan alltså konstatera att staden har en positiv inställning till koloniträdgårdar och koloniträdgårdsverksamhet i föreningsregi. Staden har också en organisation för dessa frågor. Efter den fortsatta renodling av nämndernas verksamhetsområden som trädde i kraft 2006 har som exploateringskontoret uppfattat det stadsdelsnämnderna fått fullt ansvar för koloniträdgårdsverksamheten inom staden som även inkluderar investeringsansvar för nya områden. Trafik- och renhållningsnämnden fick under 2009 samordningsansvaret för koloniträdgårdsfrågor och för samrådsorganet ”Forum för koloniträdgårdar”.

I samband med planeringen av nya bostäder och bostadsområden ingår det i exploateringskontorets roll som markägare och exploatör att i samråd med blivande intressenter diskutera en rad frågor rörande projektets utformning och inriktning. Kontoret är härvid lyhört för initiativ från byggherrar att anordna trädgårdsodling på kvartersmark i nya bostadsprojekt.

När det gäller att skapa koloniträdgårdar med stugor och fritidsträdgårdar för enbar odling i stadens parker och naturområden ligger det närmast till hands att initiativ till dessa tas av stadsdelsnämnderna som har ansvar för sådana och de lokala parkplanerna. Stadsdelsnämnderna har god lokalkännedom om respektive stadsdel och har dessutom kontakter med de boende och det lokala föreningslivet. Förslag till sådana nya odlingsområden måste tas fram i samråd med exploateringskontoret så att eventuella konflikter med andra markanvändningsintressen klarläggs. Dessutom kan krävas att markanvändningen prövas i en formell detaljplaneprocess i stadsbyggnadsnämndens regi i enlighet med regelverket i plan- och bygglagen m.m. Den allt högre konkurrensen om marken understryker vikten av att mindre platskrävande former för odling utvecklas. Detta är angeläget även i befintliga odlingsområden så att fler människor ges möjlighet att utnyttja en befintlig resurs.

Olika former av trädgårdsodling på befintliga flerbostadsfastigheter är i första hand en fråga som de boende och respektive fastighetsinnehavare kan ta upp till diskussion och enas om villkoren för.

Slut